

บ้านป่าทุ้ง

หมู่ที่ ๔ ตำบลบางเก่า อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

๑. ข้อมูลทั่วไป

บ้านป่าทุ้ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลบางเก่า อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดบ้าน เนื้อที่ ๑,๙๗๙ ไร่ มีประชากรทำประโยชน์ทั้งหมด ๑๒๒ ครัวเรือน ๘๖๙ ราย ชาย ๔๒๖ ราย หญิง ๔๑๓ ราย นับถือศาสนาอิสลาม สถานที่ของชุมชน ได้แก่ มัสยิดบ้านป่าทุ้ง โรงเรียนบ้านป่าทุ้ง และสหกรณ์การเกษตรพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหม มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ คลองแหมแหม โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าไปดำเนินการโครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหม บ้านป่าทุ้ง เพื่อพัฒนาพื้นที่ลุ่มให้เกษตรกรสามารถปลูกข้าวได้

๒. สภาพพื้นที่

บ้านป่าหุง มีสภาพส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สันทรายมีสภาพเป็นดินทรายจัด และบางพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำท่วมขัง จำนวน ๕๐๕ ไร่และพื้นที่สันทราย จำนวน ๑๘๓ ไร่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นดินพรุ คุณสมบัติของดินเป็นดินเปรี้ยวจัด ซึ่งประกอบด้วยชุดดิน ๒ ชุดดิน คือ ชุดดินบ้านทอน ชุดดินบางละมุง ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าตัดดิน
ชุดดินบ้านทอน (Bh)	ดินทรายหนาปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์ เนื้อดินบนเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วนสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๕-๖.๐) ดินล่างตอนบนมีสีขาวยื่นดินล่างถัดไประหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน มีสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนแดงที่เป็นชั้นสะสมฮิวมัสและอะลูมิเนียมหรือมีเหล็กด้วย อยู่บนชั้นดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วนมีสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาปนน้ำตาล มักมีจุดประสีปนอยู่ในชั้นดิน ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๐-๖.๐)	
ชุดดินบางละมุง (Blm)	ดินเป็นดินลึก ดินบนเป็นทรายหยาบปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายหยาบ สีน้ำตาลปนเหลืองถึงน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) ดินล่างเป็นทรายหยาบหรือดินร่วนปนทรายหยาบ สีน้ำตาลอ่อนถึงเทา และมักพบเปลือกหอย ปฏิกริยาดิน เป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH ๖.๕-๘.๐) มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือน้ำตาลเข้มตลอดหน้าตัดดิน	

๓. การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการของงบประมาณทั้งในเรื่องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม สาธิตในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ โดยดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑-๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงานดังนี้

๓.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ๑) เกษตรกรได้รับการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๑) ปันคันนาและไถเตรียมเพื่อการปลูกข้าว เนื้อที่ ๓๐๐ ไร่ จำนวน ๘๒ ครัวเรือน
- ๒) ก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง เพื่อเป็นเส้นทางสัญจรและลำเลียงผลผลิตทางการเกษตร ระยะทาง ๖ กิโลเมตร
- ๓) การขุดลอกคู-คลองส่งน้ำ เพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่และกักเก็บน้ำจัดไว้ให้เกษตรกรใช้ทำการเพาะปลูกระยะทาง ๖.๒๕ กิโลเมตร
- ๔) รมรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน จำนวน ๑๗๐,๐๐๐ กิ่ง

๓.๒ อบรมหลักสูตร

- ๑) เกษตรกรได้รับการอบรมหลักสูตรการปรับปรุงดินเพื่อปลูกข้าว จำนวน ๘๒ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินทรายจัด จำนวน ๙๐ ราย
- ๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเห็ดฟางกองเตี้ยด้วยขี้เลื่อยไม้ยางพาราและผักตบชวาเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๓๐ ราย
- ๔) เกษตรกรได้รับการอบรมเกษตรกรหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก ไก่ไข่ จำนวน ๗๕ ราย
- ๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกผักยกแคร่ จำนวน ๓ ราย
- ๖) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกมะนาวและการใช้ประโยชน์พื้นที่มีพืชหลากหลายภายในแปลง จำนวน ๗ ราย
- ๗) เกษตรกรได้รับการอบรมจักสานกระจูด จำนวน ๑๕ ราย
- ๘) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

- ๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๘๒ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงบำรุงดินก่อนการปลูกพืช จำนวน ๕๒ ราย
- ๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการให้น้ำระบบท่อเพื่อให้มีน้ำใช้ในแปลงเกษตร จำนวน ๓ ราย
- ๔) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ และหินปูนฝุ่น) จำนวน ๙๐ ราย
- ๕) เกษตรกรได้รับการสาธิตการจักสานกระจูด จำนวน ๑๕ ราย
- ๖) เกษตรกรได้รับการสาธิตการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๒๒ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (ปุ๋ยมูลวัว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยขี้สัตว์) เพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายและดินเปรี้ยว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินในแปลงเกษตรสำหรับการปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๘๒ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วพีกยาว ข้าวโพด และอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๙๐ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (มะพร้าว เงาะ จำปาดะ สะตอ และส้มโอทับทิมสยาม) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้านและพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๔ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน จำนวน ๓ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ แพะ เป็ด) จำนวน ๗๕ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพ โดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด จำนวน ๖ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔๐ ราย

๔. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านป่าทุ่ง เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเอง สามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน จำนวน ๒๐,๐๐๐ กิ่ง

๔.๒ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่นาในพื้นที่ดินทรายจัด จำนวน ๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกผักยกแคร่ จำนวน ๑ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมเกษตรกรหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีก ไก่ไข่ จำนวน ๑๐ ราย

๔.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงดิน (ปุ๋ยมูลวัว) จำนวน ๕ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ปศุสัตว์ ไก่พื้นเมือง จำนวน ๑๐ ราย

๔.๔ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพซึ่งเป็นเกษตรกรศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่างในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด จำนวน ๑ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๕ ราย

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพ โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหม-แหม (บ้านป่าทุ่ง) มีจำนวนครัวเรือนที่ใช้ประโยชน์ในโครงการทั้งหมด ๑๒๒ ครัวเรือน มีการประกอบอาชีพ แบ่งเป็นอาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๖๐ ครัวเรือน (๔๙.๑๘%) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน ๔๐ ครัวเรือน (๓๒.๗๙%) เกษตรเชิงเดี่ยว ๒๐ ครัวเรือน (๑๐.๓๙%) และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๖๒ ครัวเรือน (๕๐.๘๒%) โดยมีการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรผสมผสาน เกษตรเชิงเดี่ยว ค้าขาย และอาชีพอื่นๆ

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากร ๑๒๒ ครัวเรือน ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๑๖๗,๖๒๓ บาท /ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๗๑ ครัวเรือน (๕๘.๒๐%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๕๑ ครัวเรือน (๔๑.๘๐%) ส่วนประชากรที่มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก มีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑๖๓,๘๒๙ บาท /ครัวเรือน/ปี

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่บ้านป่าทุ่ง ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มทำนาข้าว จำนวน ๒๕ ราย กลุ่มปลูกผัก จำนวน ๑๕ ราย และกลุ่มโรงสีข้าว จำนวน ๑๐ ราย

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บ้านป่าทุ่ง มีพื้นที่ดำเนินการโครงการพัฒนาพื้นที่พรุ เนื้อที่ทั้งหมด ๖๘๘ ไร่ แบ่งเป็น ๑) พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ได้แก่ นาข้าว ๑๒๖ ไร่ นาข้าว/ปลูกผักหมุนเวียน ๕๐ ไร่ และปาล์มน้ำมัน ๔๐ ไร่ ๒) พื้นที่ทิ้งร้างสามารถใช้ประโยชน์ได้ ได้แก่ พื้นที่ทิ้งร้าง ๙ ไร่ พื้นที่พรุ ๓๗๐ ไร่ และ ๓) พื้นที่สาธารณประโยชน์ ได้แก่ แหล่งน้ำ ๕๕ ไร่ และชุมชน/สถานที่ราชการ ๓๘ ไร่

